

SAŽETAK PRESUDE

MLADINA D.D. LJUBLJANA PROTIV SLOVENIJE OD 17. TRAVNJA 2014. GODINE ZAHTJEV BR. 20981/10

Domaći sudovi nisu iznijeli uvjerljive razloge zbog kojih je ugled političara stavljen iznad prava na slobodu izražavanja

ČINJENICE

Društvo podnositelj objavilo je članak koji je žestoko kritizirao S.P.-a, tadašnjeg zastupnika u slovenskom Parlamentu, zbog njegovih komentara i ponašanja tijekom rasprave o pravnom statusu osoba u istospolnim zajednicama. Članak je opisao S.P.-a kao „mozgovnog invalida“, koji u zemlji koja nema tako ograničene ljudske potencijale ne bi mogao naći niti posao podvornika u osnovnoj školi. Naime, u navedenoj debati S.P. je opisao homoseksualne osobe kao nepoželjne u društvu, a pritom je imitirao homoseksualne muškarce upotrijebivši specifične geste. S.P. je tužio Mladinu d.d., dosuđena mu je naknada štete, a Mladina d.d. je morala objaviti uvod i izreku presude u svom tjednom časopisu. Domaći sudovi utvrdili su da su sporni komentari objektivno uvredljivi, bez dostatne činjenične osnove, te da uvredljivi rječnik nije imao za cilj širenje informacija javnosti.

OCJENA SUDA

Sporna izjava objavljena je u tisku u okviru političke rasprave o pitanju od javnog interesa. U takvom kontekstu dozvoljeno je vrlo malo ograničenja prava na slobodu izražavanja. Naime, političari moraju pokazati veći stupanj tolerancije nego privatne osobe, osobito kada su prethodno javno iznijeli tvrdnje podložne kritici. Sud je ponovio kako novinarska sloboda može podrazumijevati i određeno pretjerivanje, čak i provokaciju.

Izrazi koji su korišteni pri opisu S.P.-ovog ponašanja doista su bili ekstremni i mogli su se smatrati uvredljivima. No, sporna primjedba koja ga je opisala kao „mozgovnog invalida“ je vrijednosni sud. Činjenice na kojima se temeljila ta izjava detaljno su navedene, a nakon njihovog opisa slijedio je autorov komentar koji je, prema mišljenju Suda, bio metaforički. U okolnostima napete debate, u kojoj su mišljenja izražavana s vrlo malo zadržke, Sud smatra da je sporna tvrdnja predstavlja snažno neslaganje, a ne činjeničnu ocjenu S.P.-ovih mentalnih sposobnosti. U tom svjetlu, opis njegovog govora i ponašanja treba smatrati dovoljnom osnovom za spornu tvrdnju.

Štoviše, izjava je protuteža S.P.-ovim primjedbama koje se mogu smatrati ismijavanjem i promoviranjem negativnih stereotipa. Naposljetku, članak je odgovarao ne samo S.P.-ovim provokativnim komentarima, već i stilu u kojem su isti izrečeni. Čak i uvredljiv jezik, koji

načelno ne uživa zaštitu prava na slobodu izražavanja ukoliko mu je uvreda jedina svrha, može biti zaštićen tim pravom ako ima isključivo stilsku svrhu.

Imajući u vidu kontekst u kojem je izrečena sporna izjava, kao i stil članka, Sud smatra da nije došlo do ničim izazvanog osobnog napada. Stoga domaći sudovi nisu na uvjerljiv način utvrdili nužnu društvenu potrebu zbog koje bi S.P.-ov ugled bio stavljen iznad prava na slobodu izražavanju u demokratskom društvu.

PRAVIČNA NAKADA

Utvrđenje povrede predstavlja dodatnu zadovoljštinu u pogledu nematerijalne štete.
2,921,05 eura – materijalna šteta

Ovaj sažetak izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sažetak ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te ne obvezuje taj Sud.

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava.